

Biodiversiteit in de stedelijk omgeving

Onderdeel van onderwijsmodule "Functies van stedelijk groen"

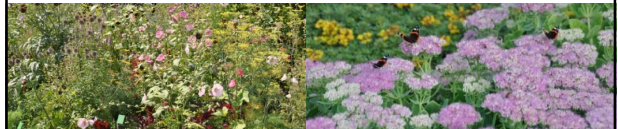
Ontwikkeld door Praktijkonderzoek Plant en Omgeving en Alterra

Marco Hoffman Alle foto's © PPO tenzij anders vermeld.



Biodiversiteit

- Biodiversiteit is de soortenrijkdom en genetische variatie in een bepaald gebied, ecosysteem of wereldwijd
- Het gaat slecht met de soortenrijkdom op veel plekken
- Dit komt door met name door verstedelijking, ontbossing, industrialisatie en grootschalige landbouw.



Biodiversiteit op sociale agenda

- Internationale afspraken op 'Convention on Biological Diversity' in Rio de Janeiro, 1992 (Rio convention)
- 2010 was jaar van de biodiversiteit
- Er is veel aandacht voor milieu, duurzaamheid, etc.



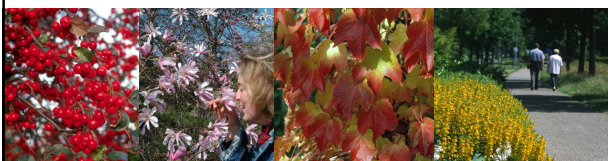
Biodiversiteit heeft economische waarde

- TEEB-project: The Economics of Ecosystems and Biodiversity
- Baten voor de samenleving 1,5-2 keer hoger dan kosten
- Biodiversiteit is niet meer alleen een zaak voor biologen!



Biodiversiteit invloed op welbevinden

- Dit komt bij thema 'Gezondheid en welbevinden' uitgebreid aan de orde
- Hoe (bio)diverser, hoe effectiever (Engels onderzoek)



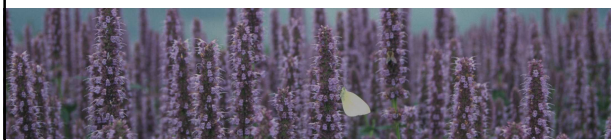
Verstedelijking schept ook mogelijkheden

- Hoe rijker en gevarieerder het groen, hoe meer biodiversiteit
- Stedelijk groen biedt plaats en voedsel voor diverse fauna (insecten, vogels, zoogdieren, etc.)
- Toegevoegd positief effect: Brengt de natuur dichterbij burgers
- Stedelijk groen en groen langs infrastructuur is van belang als leefgebied en refugium voor flora en fauna die in landbouwgebied steeds minder ruimte krijgt



Bestuivers basis voor biodiversiteit

- Bijen en andere bestuivers van groot economische en biologisch belang
- (Honing)bij in NL ambassadeur biodiversiteit
- Voedselbronnen voor bestuivers verminderen in NL
- Oa. door vershraling landschap
- Vaak nadruk op drachtplanten



Tips en adviezen om biodiversiteit in stad te stimuleren

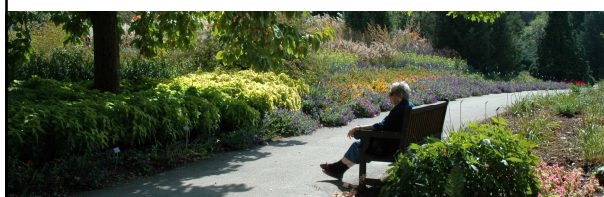


Factoren die biodiversiteit beïnvloeden



Basale factoren

- Goed ontwerp
- Goed onderhoud
- Goede randvoorwaarden



1. Diversiteit groen



2. Type beplanting



Voorbeeld: Bloemenweides en bloemrijke wegbermen



Voorbeeld: Bloemborders en prairiebeplantingen



Voorbeeld: Vijvers, oevers en watertuinen



Voorbeeld: Natuurvriendelijke oevers



Voorbeeld: Boomspiegelbeplantingen en boomtuinen



Voorbeeld: Groendaken en groene wanden



Voorbeeld: Particuliere tuinen



Voorbeeld: Gemengd haagplantsoen / vogelbosjes



3. Keuze van soorten en cultivars



Voorbeeld: Bijenplanten

Cephalanthus occidentalis
(Kogelbloem)



Aster ageratoides
(Aster)



Tilia spp.
(Linde)



Bijenplanten

- Open bloemen met geen of korte kroonbuis > korte tong
- Bloemgeur vaak (licht) zoet

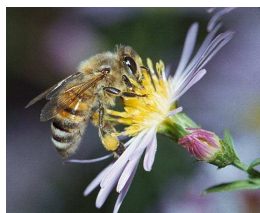


Foto van internet

Voorbeeld: Vlinderplanten

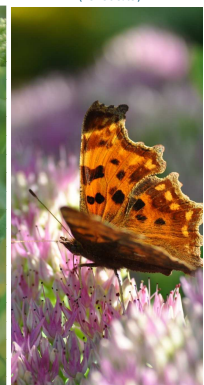
Agastache spp.
(Drooplant)



Buddleja davidii
(Vlinderstruik)



Sedum spectabile
(Hemelsleutel)



Vlinderplanten

- vaak lange smalle kroonbuis > lange tong
- Bloemgeur vaak zwaar zoet (vooral voor nachtvinders)

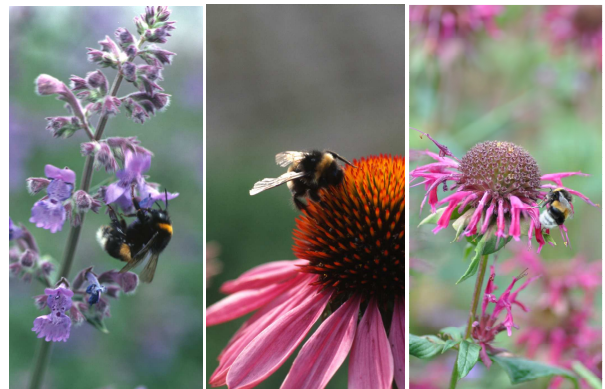


Voorbeeld: Hommelpflanzen

Nepeta Faassenii Groep
(Kattekruid)

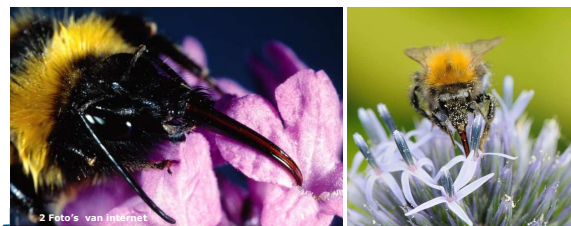
Echinacea purpurea
(Zonnehoed)

Monarda spp.
(Bergamotplant)



Hommelpflanzen

- Half lange kroonbuis > half lange tong
- Bloemgeur vaak (licht) zoet



Voorbeeld: Kevers, zweefvliegen, e.d.

Hedera helix
(Klimop)

Astrantia major
(Zeeuws knooptje)

Sambucus nigra
(Vlier)



Kevers, (zweef)vliegen, etc.

- zeer open bloemen > zeer korte tong
- Bloemgeur weezoet of onaangenaam geurend

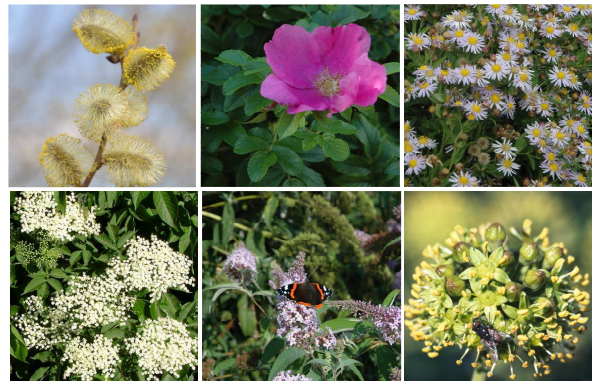


Spreading bloeitijden

Voorjaar

Zomer

Najaar





Zowel inheemse als uitheemse soorten

<u>Inheems (voorbeelden)</u> • <i>Hedera helix</i> (Klimop) • <i>Sambucus nigra</i> (Vlier) • <i>Stachys palustris</i> (Moerasandoorn) • <i>Thymus serpyllum</i> (Wilde Tijm) • <i>Tilia cordata</i> (Kleinbladige linde) >> natuurgebieden & landschappelijke beplanting	<u>Uitheems (voorbeelden)</u> • <i>Amelanchier lamarckii</i> (Krentenboomje) • <i>Buddleja davidii</i> (Vlinderstruik) • <i>Clematis montana</i> • <i>Lavandula angustifolia</i> (Gewone lavendel) • <i>Thymus vulgaris</i> (Keukentijm) >> tuinen en steden
---	--

WAGeningenUR For quality of life

Kanttekening uitheemse soorten en cultivars

- Steriele en dubbelbloemige cultivars zijn minder aantrekkelijk voor insecten
- "natuurlijke" bloemvormen en kleuren trekken meer bestuivers

WAGeningenUR For quality of life

Creatieve initiatieven

WAGeningenUR For quality of life

Sponsoring boomtuinen

Foto van internet



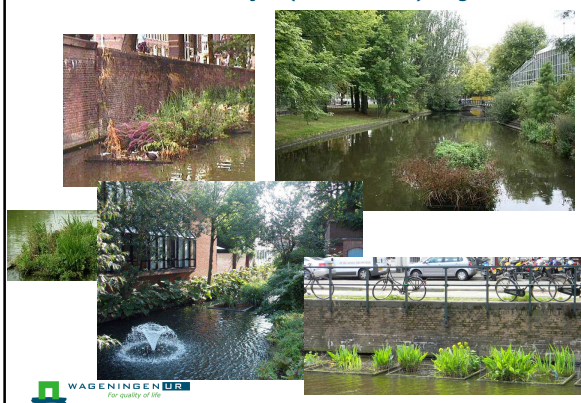
Organiseren lezingen of excursies



Landschapsbeheer door vrijwilligers / werkgroepen



Groene eilandjes ("floatlands") in grachten



Pluktuinen nabij steden



Subsidie voor bepaalde beplantingen
(bv. Groendaken, streekeigen hagen, etc.)



Zorg voor monumentale bomen



Verbeteren biodiversiteit op regionaal niveau

VERSTERKING VAN DE DRACHT EN BIODIVERSITEIT TEN BEHOEVE VAN DE (WILDE)BIJ

BOEIEND BLEIEND

adviesbureau **Larenstein**

DE HOEVE, EEN B(L)OEIEND DORP EN LANDSCHAP

ST ISIDORUSHOEVE EN OMGEVING | VISIE | INRICHTINGSPANNEN | ADVIES | UITVOERING

WAGENINGEN UR
For quality of life

Bescherming bedreigde soorten (500 vaatplanten)

50 MANIEREN OM DE AARDE DOOR TE GEVEN

KIES JOUW MANIER

PLANT van HIER
Kwaliteitsland

Plants 19 May 2009

WAGENINGEN UR
For quality of life

Natuur in de stad

WAGENINGEN UR
For quality of life

Geselecteerde natuur in de stad

Gewenst

Ongewenst

2 Foto's van internet

4 Foto's van internet

WAGENINGEN UR
For quality of life

Discutabele natuur in de stad

5 Foto's van internet

WAGENINGEN UR
For quality of life

Biodiversiteit in de stad

- Heeft veel potentie
- Geselecteerde natuur/biodiversiteit onvermijdelijk
- Sturen door juiste groenkeuze
- Informatie en educatie kan helpen om aandeel van 'geaccepteerde soorten' te vergroten

WAGENINGEN UR
For quality of life

Meer informatie



Samengesteld door PPO; uitgegeven door PPH



Vragen?

